

Έγραψαν για το βιβλίο...

Αλάστρα-Το βιβλίο των δύο κόσμων

Γιώργος Κ. Παναγιωτάκης

Σειρά: Μυθιστορήματα Φαντασίας (9-18 ετών)

Γραφή ολοζώντανη που σε παρασέρνει στον φανταστικό κόσμο της Αλάστρας από τις πρώτες σελίδες, και αριστοτεχνικά δεμένη πλοκή που σε κρατάει πάντα σε εγρήγορση και σε κάνει να κρέμεσαι από τα χείλη των ηρώων, ανυπομονώντας για τις αντιδράσεις, τις αποφάσεις, τις κρίσεις τους. Το μυθιστορηματικό σύμπαν του *Βιβλίου των δύο κόσμων* είναι ένα εκπληκτικό σύμπαν φαντασίας, όμως ταυτόχρονα νιώθει κανείς πως είναι κι ένα ταξίδι μύησης, η μαγική πορεία δύο παιδιών προς την αυτογνωσία.

Ο Χρήστος και η Βικτώρια είναι δυο δίδυμα αδέρφια που περνούν τις βαρετές καλοκαιρινές τους διακοπές στο μεγάλο τους σπίτι στον Πράσινο Λόφο, μπροστά από την «τεράστια μα λεπτή σαν ριζόχαρτο οθόνη της τηλεόρασης». Κάποια μέρα θα ξαφνιαστούν μαθαίνοντας ότι έχουν μια προγιαγιά, την Κυβέλη Παρορίτη, η οποία ζητά να φιλοξενηθούν στο σπίτι της για μία εβδομάδα. Ως αντάλλαγμα, εκείνη θα τους κληροδοτήσει το σπίτι της. Οι γονείς των δυο παιδιών δε χρειάζονται καλύτερο επιχείρημα: «φορτώνουν» τα παιδιά στο «ογκώδες τζιπ» κι ακολουθούν κατά γράμμα τις οδηγίες της προγιαγιάς.

Το ταξίδι της μύησης ξεκινά από τη Μουντή Κοιλάδα, όπου τα παιδιά περιμένουν να έρθει να τα πάρει η προγιαγιά τους. Μυστήρια πράγματα αρχίζουν να συμβαίνουν. Πρώτα η Βικτώρια και μετά ο Χρήστος χάνουν τα γυαλιά τους, ένας λύκος αρπάζει απ' το μανίκι τη Βικτώρια και τη σέρνει σ' ένα μονοπάτι με τον Χρήστο να ακολουθεί φοβισμένος, ενώ καθώς διασχίζουν το γεφυράκι που αφήνει πίσω τη Μουντή Κοιλάδα, το κινητό του Χρήστου χάνει το σήμα του. Η επαφή με το μέχρι πρότινος περιβάλλον τους έχει κοπεί, το πρώτο στάδιο της μύησης έχει ήδη αρχίσει.

Και κάπως έτσι ξεκινά το διπλό ταξίδι των παιδιών σε έναν άλλο κόσμο και, ουσιαστικά, στον εαυτό τους. Ο Χρήστος και η Βικτώρια θα βρεθούν σε ένα αλλόκοτο σπίτι μαζί με μια αλλόκοτη γιαγιά, που τα φροντίζει μεν, αλλά ο τρόπος της φροντίδας της είναι εντελώς ξένος για τα δυο αδέρφια. Κι ενώ θα προσπαθήσουν να φύγουν, φτάνει μια στιγμή που όχι μόνο δε σκέφτονται πια την αναχώρησή τους, αλλά από δική τους επιλογή μπαίνουν όλο και πιο βαθιά στον κόσμο της Κυβέλης Παρορίτη: στον κόσμο της Αλάστρας.

Ένα βιβλίο που η προγιαγιά έχει ρητά απαγορέψει στα δυο παιδιά να διαβάσουν και που

Έγραψαν για το βιβλίο...

γράφεται μυστηριωδώς μόνο του κάθε βράδυ, θα αποκαλύψει στους «παραβάτες» Χρήστο και Βικτώρια έναν κόσμο μαγικών πλασμάτων της θάλασσας, του δάσους, του Κάτω Κόσμου αλλά και ανθρώπων. Στις σελίδες του ο Χρήστος και η Βικτώρια θα δουν την ισορροπία εκείνου του κόσμου διαταραγμένη, θα δουν φτώχεια, εγκλήματα, σφετερισμούς εξουσίας, δυστυχία. Και θα ταυτιστούν με δύο ήρωες, στην ηλικία τους, που αναγκάζονται να μπουν στους μεγαλύτερους κινδύνους για να σώσουν τη ζωή τη δική τους και των γονιών τους.

Μέχρι που, όταν ο Χρήστος και η Βικτώρια ακούν βήματα κοντά στο πηγάδι της προγιαγιάς καθώς για άλλη μια μέρα διαβάζουν κρυφά το βιβλίο, η ταύτιση θα πάψει να είναι απλώς αναγνωστική.

Ο Γ. Παναγιωτάκης είναι οπωσδήποτε τεχνίτης της αλληγορίας, διαθέτει εκείνο το βλέμμα που ζωντανεύει τον κόσμο ακριβώς επειδή διακρίνει την πολυπλοκότητά του και, τέλος, είναι προικισμένος με ένα μοναδικό ταλέντο στο ζύγι: σε καμία σελίδα του βιβλίου η θλίψη δεν γίνεται απελπισία για τον αναγνώστη, πουθενά ο ενθουσιασμός δεν παρασύρει σε σημείο λήθης, ενώ ταυτόχρονα η αγωνία για την τροπή που παίρνει η ιστορία διατηρείται και κορυφώνεται κατά τη διάρκεια όλου του μυθιστορήματος. Ο Γ. Παναγιωτάκης είναι από τους συγγραφείς που, όταν διαβάσεις για πρώτη φορά ένα βιβλίο τους, αναζητάς και τα προηγούμενα έργα τους – ενώ περιμένεις και τους μυθιστορηματικούς κόσμους που θα στήσουν στο μέλλον.

Αντωνία Γουναροπούλου, επιμελήτρια

[...] Ο Γιώργος Παναγιωτάκης με την *Αλάστρα* φτιάχνει ένα μυθιστόρημα φαντασίας στο οποίο, παρά τις αναπόφευκτες –και συνειδητές– αναφορές στην παράδοση του είδους, πετυχαίνει να χτίσει έναν κόσμο ολόδικό του συνταιριάζοντας πολλά κι ετερόκλητα υλικά μέσα από έναν γόνιμο και ευφάνταστο συνδυασμό παραδόσεων: Έτσι, δίπλα στα ζωντανά δέντρα ή στο τελώνιο που τόσο έντονα θυμίζει Τόλκιν, έρχονται να προστεθούν στοιχεία από ένα σωρό μυθολογικές και ιστορικές παραδόσεις (αρχαίες όσο και μεσαιωνικές), και μάλιστα μεταπλασμένα με τρόπο συχνά ανατρεπτικό. [...] Πέρα πάντως από την αναμφισβήτητη σημασία του πραγματολογικού και φαντασιακού υποστρώματος στο οποίο πατάει ο συγγραφέας, το μεγάλο στοίχημα ενός βιβλίου σαν την *Αλάστρα* είναι η ικανότητα διαχείρισης αυτού του σύνθετου υλικού με αφηγηματική αρτιότητα και ισορροπία. Κι αυτό επιτυγχάνεται, στο πρώτο τουλάχιστον μέρος, χάρη στον ισορροπημένο διάλογο της κεντρικής αφήγησης με τα εμβόλιμα αποσπάσματα του μυστηριώδους βιβλίου που γράφει η γιαγιά, συνεπικουρούμενο από τη σωστή δοσολογία περιγραφής και διαλόγου, δράσης και χιούμορ. Παράλληλα, ενδιαφέρον παρουσιάζει ο τρόπος με τον οποίο οι ιδιαίτερες ποιότητες των χαρακτήρων των δυο πρωταγωνιστών επηρεάζουν την εξέλιξη της πλοκής.

Ελένη Γεωργοστάθη, miaforakienankairoimikrieleni.blogspot.gr

Έγραψαν για το βιβλίο...

Stop. Rewind. Στη μυστηριώδη Αλάστρα που δε γνωρίζει κανείς σε αυτόν τον κόσμο ως τότε. Ένα βιβλίο. Πας ποτέ διακοπές χωρίς βιβλίο; Η γιαγιά τούς είχε απαγορεύσει κατηγορηματικά να διαβάσουν ένα βιβλίο που γραφόταν... μόνο του κάθε βράδυ. Μα οι πολλές ώρες που εξαφανιζόταν από το σπίτι, θα δώσουν στα παιδιά την ευκαιρία να το ανοίξουν. Κι ύστερα δειλά δειλά να το ξεφυλλίσουν. Κι λίγο μετά να αρχίσουν να το διαβάζουν. Και κατόπιν να αρχίσουν να βυθίζονται στις σελίδες, στους ήρωες, στον κόσμο του. Έναν κόσμο παράξενων πλασμάτων της θάλασσας, του Κάτω Κόσμου, ανθρώπινων μορφών και τοπίων τόσο διαφορετικών από του δικού μας κόσμου και συνάμα... για δεξ... τόσο ίδιων. Έναν κόσμο όπου μόλις έχει ξεσπάσει πόλεμος ανάμεσα στους ανθρώπους και στις τρεις φυλές των πλασμάτων, εκείνα του Δάσους, της Θάλασσας και του Κάτω Κόσμου.

Ο Χρήστος και η Βικτώρια μπαίνουν μέσα στην ιστορία. Από το παράξενο πηγάδι που μοιάζει με κλειδαρότρυπα κι ήταν κι αυτό στην απαγορευμένη λίστα της γιαγιάς. Οι κίνδυνοι είναι διαρκείς. Στον κόσμο της Αλάστρας θα συναντήσουν όλα όσα αγνοούσαν στον δικό τους κόσμο. Αδιαφορία, απληστία, προσπάθεια για επικράτηση και υπεροχή, συγκρούσεις εξουσίας, τρόμο και δυστυχία, ελπίδα και προσπάθεια για δικαιοσύνη. Και κάποια στιγμή, μια μαγική ώρα που καταλαβαίνεις ότι οι συμπτώσεις παραείναι πολλές, αντιλαμβάνονται ότι η Νίκη και ο Ίστρος, οι δύο νεαροί πρωταγωνιστές της ιστορίας, μοιάζουν υπερβολικά στη Βικτώρια (=Νίκη) και στον Χρήστο (Χρ-Ίστ-ρ-ο), θα ταυτιστούν μαζί τους και θα μπουν μέσα στο βιβλίο. Τόσο μέσα που θα αμφιβάλλεις στιγμές στιγμές αν διαβάζεις την *Αλάστρα* του Γ. Παναγιωτάκη ή την *Αλάστρα* της γιαγιάς Κυβέλης Παρορίτη.

Μημένος στον κόσμο των εικόνων, του κινηματογράφου και των video games, ο συγγραφέας (άρτι βραβευθείς από τον *Αναγνώστη* για το βιβλίο του *Παράσταση για κλάματα*) Γιώργος Παναγιωτάκης συνθέτει ένα συναρπαστικό μυθιστόρημα φαντασίας που καμαρώνει πάνω στα θεμέλια της αλληγορίας και των παράλληλων κόσμων. Η πλοκή και ο τρόπος που ο ένας κόσμος γαντζώνεται από τον άλλον, που οι ήρωες της *Αλάστρας* βγαίνουν σα σκιές πίσω από το περίγραμμα των δύο παιδιών, αλλά και ο τρόπος που ένας μυθικός κόσμος αγκιστρώνεται στον δικό μας, τον πραγματικό ντε, είναι θα έλεγα σχεδόν δεξιοτεχνικός. Αυτό το σφιχταγγάλισμα κόσμων, προσώπων, γεγονότων και βιβλίων διέπεται από μια θαυμαστή ταχύτητα που ενώ τη νιώθεις να σε τρέχει, δε σε αγχώνει, δε σε φορτώνει με στοιχεία που δε μπορείς να απορροφήσεις ως αναγνώστης αλλά – κι αυτό είναι θαρρώ ένα επίτευγμα του συγγραφέα– με μια θαυμαστή ισορροπία στην πλοκή, στην αγωνία («και μετά τι θα γίνει;»), στην κορύφωση, στη λύση. Εκτός από τα κινηματογραφικά και game πλάνα και περιγραφές (που φαίνονται ιδιαίτερος μελετημένα), διέκρινα και μια διείσδυση στην ιδιοσυγκρασία μεγάλου μέρους εκείνου του παράξενου πλάσματος που across the world το φωνάζουν έφηβο.

Απόστολος Πάππος, elniplex.com

Από τις ωραιότερες περιπέτειες που έχω διαβάσει από Έλληνα συγγραφέα είναι αυτό το καταπληκτικό μυθιστόρημα του Γιώργου Παναγιωτάκη, *Αλάστρα – Το βιβλίο των δύο κόσμων*. Όταν η φαντασία πλέκεται με την

Έγραψαν για το βιβλίο...

πλούσια γλώσσα, τον μύθο, τους άρτια πλασμένους χαρακτήρες και το ταλέντο, το αποτέλεσμα είναι θαυμάσιο. Στο συγκεκριμένο βιβλίο βυθιζόμαστε κυριολεκτικά στις σελίδες, συμμετέχοντας στην ίδια την ιστορία μαζί με τους μικρούς ήρωες, τον Χρήστο και τη Βικτώρια ή με τους alter ego τους, τον Ίστρο και τη Νίκη.

[...] Μαθαίνουν να πολεμούν για τα ιδανικά που ορίζουν οι ίδιοι για τον εαυτό τους. Μαθαίνουν να αγαπούν την οικογένεια που τους αναθρέφει κι ας κάνουν οι γονείς λάθη. Τέλος, μαθαίνουν πως η φαντασία ζει ανάμεσά μας ως υπαρκτό κίνητρο να ζήσει κανείς την ζωή του δίχως θλίψη και ανία. Γιατί όπως περιγράφει και στο βιβλίο:

«... αν λείπει η φαντασία και το αλλόκοσμο, ο κόσμος θα γίνει [...] στείρος, μουντός και άχαρος. Μονάχα ο θάνατος θα μετράει».

Κι όμως αυτά τα παιδιά επιθυμούν όχι μόνο να επιζούν άλλα να ζήσουν...

Μαρία Ρουσάκη, kosvoice.gr

[...] Δύο αδέρφια, δύο σημερινά παιδιά, με σημερινές συνήθειες και προβλήματα (και σημερινά αντικείμενα, όπως το κινητό του Χρήστου που αποδεικνύεται σωτήριο σε μια στιγμή αδιεξόδου) καλούνται να σώσουν τον κόσμο της Αλάστρας και να επαναφέρουν την ισορροπία του που έχει διαταραχθεί. Η διαταραχή όμως της Αλάστρας εμφανίζεται κατοπτρικά και στον δικό τους κόσμο και στα δικά τους προβλήματα: κυρίως στην απουσία των γονιών τους, που έχουν βυθιστεί στην κινούμενη άμμο της καριέρας και στη συνθήκη της χωρίς τέλος εργασίας «για να μη λείπει τίποτα από τα παιδιά τους» (και για να έχουνε ακριβό σπίτι και καλή τηλεόραση), θεωρώντας πως τα τελευταία δε δικαιούνται να γκρινιάζουνε που δεν περνάνε και πολύ χρόνο όλοι μαζί. Χωρίς τεχνοφοβικές ηθικολογίες, χωρίς νοσταλγίες για κάποιο μυθικό παρελθόν, αλλά και με οξεία κριτική και χιούμορ, η *Αλάστρα* είναι μια απολαυστική περιπέτεια όχι μόνο στον δικό μας κόσμο, αλλά και σ' αυτόν της λογοτεχνίας.

Γιατί η *Αλάστρα* είναι γεμάτη με μοτίβα πολύ γνώριμα στο είδος που ανήκει το βιβλίο, δηλαδή στη φανταστική λογοτεχνία.

[...] Ο δεύτερος κόσμος της *Αλάστρας*, εκεί που παρελαύνει καταγιγιστικά μια σειρά από στοιχεία που ανήκουν σχεδόν αρχετυπικά στα παιδικά βιβλία φαντασίας, την κάνει τελικά εκτός από ένα βιβλίο φαντασίας, ταυτόχρονα ένα βιβλίο για τα βιβλία φαντασίας, προσθέτοντας στην πρωτογενή απόλαυση του διαβάσματος μια απόλαυση που αφορά την ίδια την κειμενική κατηγορία και το παιχνίδι που προκύπτει από τη γνώση της γραμματικής της. Το παιχνίδι με τη γνώση του λογοτεχνικού είδους υπάρχει επιπλέον εντός του ίδιου του βιβλίου, δηλαδή στο επίπεδο των ηρώων, αφού τα δύο παιδιά που ανακαλύπτουν τον δεύτερο, παράλληλο με τον δικό τους κόσμο, αυτόν της Αλάστρας, βρίσκονται ξαφνικά μέσα σε ένα βιβλίο φαντασίας γνωρίζοντας πολύ καλά τους κανόνες που το διέπουν.

[...] Ο τρόπος με τον οποίο η *Αλάστρα* συνδυάζει αναγνωρίσιμα χαρακτηριστικά της φανταστικής λογοτεχνίας

Έγραψαν για το βιβλίο...

και την αποστασιοποίηση από αυτά, χωρίς καθόλου να την ειρωνεύεται, αλλά γελώντας μαζί της, αγαπώντας την και γνωρίζοντας πολύ καλά τη γλώσσα της, είναι απολαυστικός και λίγο συγκινητικός. Η Αλάστρα και οι δύο κόσμοι της καταφέρνουν να παραμένουν συναρπαστικοί και στα δύο επίπεδά τους, από τη μία στο επίπεδο του φόρου τιμής στη λογοτεχνία του φανταστικού και από την άλλη, πρωτογενώς, στην εξέλιξη της ιστορίας. Όσο κανείς βυθίζεται στην Αλάστρα υφαίνεται ένα παράξενο πολυδιάστατο νήμα, όπου οι κόσμοι, τα επίπεδα, το φανταστικό, η πραγματικότητα και τα βιβλία συνυπάρχουν. Ο κόσμος μας μοιάζει να είναι και ο ίδιος μια ιστορία φανταστικής λογοτεχνίας.

Ναταλία Δαμίγου-Παπώτη, diastixo.gr